

poharat találtunk, melyek közül hat festett, aranyozott díszítésű, kobaltkék és zöld fonálrátéttel. Ezenkívül rengeteg szőlőmagot tartalmazott a gödör betöltése.

A terület É-i részét nagyméretű (legalább 8×5 m belméretű), törtkőből épített pince foglalta el. Építésének pontos idejét nem ismerjük, a terület K-i felének metszetalán a beton megerősítés alatt a pincén kívül római kori rétegeket lehetett megfigyelni, amelyeket a fal mind átvágott, az építési szint már a megerősítés alatt volt. Használatával a 16. század második felében hagytak fel, betöltésébe a hódoltság kor folyamán két nagy gödröt is ástak (az egyikből egy szemeskályha omladéka került elő). A pince lejárata nyugat felől nyílt, az ajtó feletti hevederívet téglából rakták. Dél felé szintén nyílt egy ugyanilyen építésű ajtó, amely a pincének egy alacsonyabb szintű, az altalajba vágott, falazat nélküli mellékhelyiségébe vezetett.

KOVÁCS ESZTER – H. KÉRDŐ KATALIN – SZILAS GÁBOR

45. Budapest, III. Hrsz.: 19905/11

Ő, Ró

2002. július 8-án és 10-én tartottunk helyszíni szemlét a frissen parcellázott, utcanevekkel még el nem látott területen. A telken társasház építése kapcsán az előírt régészeti célú megfigyelés nélkül végeztek földmunkát. A szemle során a metszetalban – a Bojtár u. 34. alatt már részben feltárt – őskori telep cölöplyukait illetve három, római kori V-alakú árok metszetét figyeltük meg.

Másnap elvégeztük a metszetalokban még látszó objektumok dokumentálását, amelyek során a következő megfigyeléseket tettük.

A megfigyelés nélkül kimarkolt felület 19×10 m alapterületű, téglalap alakú volt. A négy fal közül az É-i, D-i és K-i metszetalokban figyeltünk meg objektumokat, a Ny-i metszetalban nem voltak jelenségek.

A fentiek alapján megállapítható, hogy a Bojtár u. 34. telken feltárt késő bronzkori telep maradványai (cölöplyukak) ide is áthúzódnak, a rétegsor is azonos. Telkünk metszetei alapján úgy tűnik, hogy minden cölöplyuk a murvás szint tetejéről indul (tehát azt vágja), így nincs két fázis. A terület Ny-i felében egy hármassal árokrendszer húzódik, amely stratigraphiai elhelyezkedése miatt későbbi, a V-alakú metszet alapján római korinak határozható meg. A telek K-i felében mutatózó meszes, teguladarabos planírozás pedig egy közeli római épület maradványaira utalhat.

A dokumentálás során szórványként vasdarabokat (a 3-as beásásból) tegulatöredékeket és őskori kerámiadarabokat tettünk el (D-i metszetal).

TÓTHNÉ LÁNG ORSOLYA

46. Budapest, III. Bécsi út 136.

Ró

A Bécsi út Ny-i oldalán újabb bevásárlóközpont létesül. A csúszásveszélyes területen (hrsz.:16266/7) a leendő

épületegyüttest támfal kiképezésével védik. Az épületek a terület középső részén, cölöpalapozással készülnek, a régészeti érdekeltségű sávban parkoló létesül. A katonaváros Ny-i, úgynevezett Bécsi úti temetőjének több sírját ismerjük a környező telkekről is, többnyire leletmentésből, ezért a beruházás megkezdése előtt régészeti feltárást végeztünk 2002. szeptember 3.–október 4. között. A terület több pontján kezdtük meg gépi munkával a szondázást, a támfal létesítésével és a tereprendezéssel párhuzamosan. Mivel a beruházás által érintett szintmagasságig régészeti jelenséget nem tapasztaltunk, két helyen jelöltünk ki szelvényt.

Az É-i, I. szelvényben köves-márgás talajban mélyítettünk, régészeti jelenség nélkül. A Bécsi út és a meglévő távhőcsatorna között kialakított 2. szelvényben többszöri tereprendezés eredményeképpen létrejött több méteres újkori feltöltés alatt sötétbarna római rétegre bukkanunk, melynek felső rétegét Kr. u. 4. századi érem keltezi. A sötétbarna réteg alsó részében hamvasztásos sírt bontottunk ki, három egyfűlű nyersszínű korsó, mécses és bronzfibula melléklettel. A szelvény DNy-i részében K–Ny-i irányú téglasír volt, melléklet nélkül. A sírok és a római réteg mélysége több méterrel a beruházás által várhatóan megbolygatott szint alatt van, így további feltárást nem folytattunk.

Az ásatáson Anderkó Krisztián ásatási technikus vett részt.

FACSÁDY ANNAMÁRIA

47. Budapest, III. Bécsi út 310.

U, Ró, Kk

A BTM Aquincumi Múzeuma 2002. október 8. és november 29. között végezte a Testvérhegy néven ismert lelőhely megelőző régészeti feltárási III. ütemét. Az előzőleg június 3. és szeptember 6. között lezajlott első két ütem alkalmával közel 1300 m² beépítendő területet tártunk fel. Az ásatás legfontosabb régészeti objektuma egy, a római kortól a késő középkorig használt ÉNy–DK irányú, hétrétegű út hét rétege volt, illetve egyéb, az utat kísérő jelenségek is előkerültek: vízelvezető árkok, földútra utaló keréknyomok és egy falrészlet. A feltárást során összesen 12 periódust tudtunk elkülöníteni: a legkorábbi horizontot őskori (neolit) szórványanyag, a legkésőbbit az újkori téglagyártást kísérő objektumok jelentették.

A III. ütem során két új felületet nyitottunk, illetve a telek északi részén folytattuk egy, már megnyitott felület bontását. Itt (B felület) a rábontás során a vékony (60–80 cm), újkori kerámiával keltezhető feltöltés alatt a már említett útfelület folytatását találtuk meg K felé. Az így körvonalazódott útrészlet szélessége egyelőre 10 m(!). Az útfelület tisztítása során előkerült vasdarabok, patkótöredékek középkori használatra mutatnak.

E fent leírt felülettől délre alakítottunk ki egy újabb szelvényt (D felület). A 600 m²-nyi új felületen a diagonális út már nem került elő. A szelvény keleti felé-

ben salakos betöltésű, újkori cölöp- és pillérhelyek alatt több, ÉNy-DK irányú keréknyomot figyeltünk meg a sárga homokos talajon. Nyugat felé elszórtan, rendszert nem mutató sekély cölöplyukak és lenyomatszerű folatok mutatkoztak, betöltésükből kevés római kori házikeramia, állatcsont és építési törmelék került elő. A felület középső részén – szintén ÉNy-DK irányban – egy 60 cm széles, földbe rakott, kb. 70 cm magasan álló fal került elő, talán kerítésfal lehetett. A falrészlet keleti oldalán három, a fallal azonos irányú árkot bontottunk ki, betöltésükből római kerámia (pl. mortarium) származik. A falrészlet nyugati oldalán más rétegviszonyokat dokumentálhattunk: a falhoz többször egymás után omladékos, szenes, paticsos szinteket planíroztak. Az elbontott rétegekből a keleti oldalhoz képest lényegesen több római házikeramia-töredéket és terra sigillata darabot gyűjtöttünk. Ezen rétegek leletanyaga alapján a fal készítése idejét a római korra tehetjük.

A telek legdélebbi részén is új felületet nyitottunk (E felület). A szelvény középső részében megjelent az A és C szelvényekben már kibontott, hétrétegű út újabb, szintén ÉNy-DK irányú szakasza. A legfelső útréteget egy 16. század közepi ezüstpénz keltezte.

TÓTHNÉ LÁNG ORSOLYA

48. Budapest, III. Bojtár utca 33.

Ø

Előzetes bejelentés után 2002. szeptember 25–27. között végeztünk megfigyelést a telken.

A helyszínen autószalonnak bővítését kezdték meg, amelynek során 170 m² területen 12 db pontalap kialakítását tervezték. A 80 cm mélységig leásott pontokon a vastag betonréteg alatt csak újkori építési törmeléket figyeltünk meg a sötétbarna földben, régészeti lelet, vagy jelenség nem került elő.

TÓTHNÉ LÁNG ORSOLYA

49. Budapest, III. Bojtár utca 34.

B, Ró

2002. április 3-án kezdtük meg a telken (hrsz.:19899/5) a próbafeltárást. A területre a beruházó alapincézett épületet tervezett, a földet 3 m mélységig szándékozott kiemelni.

A feltárást indokolták a közelben már korábban előkerült régészeti jelenségek, így az 1931-ben előkerült úgynevezett Testvérhegyi római kori villakomplexum és út, a Bojtár u.–Huszti út sarkán 1982-ben előkerült késő bronzkori gödör, a Kaszásdűlő–Csikós utcában 1980–81-ben feltárt villa, és a Kunigunda u. 39. sz. alatt 2001-ben előkerült római út, illetve ősi és római kori sírok jelenléte. A telken és közvetlen környékén korábban semmiféle régészeti kutatás nem folyt, így nem volt információnk a terület ősi vagy római kori beépítettségéről.

A területen É-D-i irányban egy 25×5 m alapterületű árkot („A”) és egy kb. 5×5 m-es, K-Ny-i irányú felületet („B”) nyitottunk. A két szondát már az elején összekapcsoltuk. Az ásatás három hete alatt előkerült római útrészlet és őskori objektumok a teljes felületű feltárást tették szükségessé. A kutatás során összesen legalább négy periódust tudtunk elkülöníteni.

A viszonylag vékony újkori feltöltés alatt egy szintén újkori fakonstruktív szerkezet részletei bontakoztak ki, illetve két beásás. Az újkori objektumok alatt egy római korra keltezhető – valószínűleg földút – részletét sikerült dokumentálnunk, felületén érmekkel, keréknyomokkal. Ez utóbbi része lehetett a korábban már több ponton megtalált ÉNy-DK-i irányú diagonális útnak. A római szint alatt egy – eddigi megfigyeléseink szerint – két periódusú késő bronzkori telep két (három?) félköríves záródású házának cölöplyukai rajzolódottak ki. A feltárt cölöpszerkezetes épületek eddigi adataink szerint speciálisan a késő halomsíros-kora urnamezős időszakra jellemzőek (RBD eleje), de itt is ritkaságnak számítanak. A Kárpát-medencében jelenleg csupán Dunakeszi, Székesdülőről és Budapest, III. kerület Bokor u.–Galagonya u. sarkáról ismerünk hasonló objektumokat.

TÓTHNÉ LÁNG ORSOLYA – SZILAS GÁBOR

50. Budapest, III. Kiscelli utca 98.

R, Ró

2002. március 11.–május 3. között megelőző feltárást folytattunk a telken tervezett társasház alapterületén, ahol a mélygarázzsal már régészeti rétegeket érintenek. A területet már korábban erősen megbolygatták az újkori csatornavezetékekkel.

A hely fontosságát az a római kori ipartelep jelzi, amelynek részletei az 1960-a évek második felétől egészen az 1970-es évek végéig a szomszédos, Bécsi út 120–128. sz. telkeken folytatott feltárások eredményeképpen kerültek elő. A Kr. u. 1. sz. végéről ismert fazekastelepet a legiotábor téglavetőjének létesítése követte, amely a 4. sz. végéig folyamatosan működött.

A telek Ny-ról K felé lejtő domboldalon fekszik. A domborzati viszonyoknak megfelelően a régészeti rétegeknél is nagy különbségek jelentkeztek, a telek nyugati végében ugyanis a felső rétegeket a domboldalba vágott terasz kialakításakor már jóval korábban eltávolították.

Az őskort a lelőhelyen a középső rézkori Ludanice kultúra képviselte. A feltárt területen egyenetlenül oszlottak meg az őskori objektumok. Az I. kutatóárokban egy nagyméretű, korongos fülekkel ellátott tárolóedény töredékei feküdtek az egykori járósínten. Közvetlenül mellette tártuk fel az 1. gödröt gazdag leletanyaggal. A többi rézkori objektum ettől keletre került elő. Ezek közül is kiemelkedett egy 1,5 m átmérőjű kemence, amelynek alját egy kb. 60 cm átmérőjű felületen, nagyméretű edények oldaltöredékeivel rakták ki. A leletekkel kapcsolatban kiemelendő, hogy a felülethez képest igen sok